

ještě 3 roky, není v zákoně nejmenší opory, a je výtká nezákonnosti na názoru tom zbudovaná bezdůvodná.

Stížnost uvádí dále, že zákon č. 133/30 Sb. nepůsobí zpět, a že tedy nemůže ho býti použito na přeplatky vzniklé v r. 1921 až 1924. Ze znění § 31 odst. 3 nedá však se dovoditi, že týká se jen přeplatků vzniklých po účinnosti tohoto zákona, nýbrž všeobecné znění jeho dokazuje, že týká se i přeplatků, jež vznikly před jeho účinností, a je opačný názor stížnosti mylný. Ostatně kdyby novela č. 133/30 se na případ st-lův nevztahovala, musel by přeplatky vrátiti vzhledem k tomu, co svrchu řečeno, i kdyby byl, přijímaje je, býval v dobré víře. — — — —

Č. 12.213.

Živnostenské právo: I. Zřízení vedlejšího závodu je výnosem osobního práva živnostníkovy, které podléhá jen omezením v zákoně přesně vymezeným. — II. Podmínkou pro schválení zřízení vedlejšího závodu ve smyslu § 40 odst. 3 živn. ř. není ustanovení způsobilého náměstka pro tento vedlejší závod; ani povaha živnosti, nutnost osobního dozoru při provozu a zájem ochrany práv učedníků nemohou požadavek takový zdůvodniti.

(Nález ze dne 14. prosince 1935 č. 5722/34.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 7526/28, 10.513/33, 10.604/33, 11.529/34, Budw. 8467 A.

Věc: Firma »N. Rella a synovec, spol. s r. o.« v P. proti ministerstvu obchodu o ustanovení náměstka při vedlejších závodech.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušují pro nezákonnost.

Důvody: Výnosem zemského úřadu v Praze z 29. listopadu 1929 byl schválen k hlavnímu závodu firmy »N. Rella a synovec, spol. s r. o.« v P., majitelky koncese ku provozování živnosti stavitelské v P., na základě § 40 živn. ř. vedlejší závod se stanovištěm v Ž. s podmínkou, že firma ustanoví pro tento vedlejší závod vhodného náměstka ve smyslu § 55 živn. řádu. Odvolání podanému firmou proti zmíněné podmínce žal. úřad rozhodnutím z 18. ledna 1932 nevyhověl. Dalším rozhodnutím min. obchodu z téhož dne uložena též podmínka v pořadu stolic správních uvedené firmě pokud jde o vedlejší závod v K.

Obě rozhodnutí odůvodněna v podstatě takto: Zřízení způsobilého zodpovědného náměstka pro pobočný závod živnosti stavitelské jest zapotřebí vzhledem k povaze této živnosti tam, kde pro vzdálenost pobočného závodu od hlavního vzhledem k poměrům komunikačním a místním je nemožno, aby zástupce pro hlavní závod pobočku osobně technicky vedl a nad jejím provozováním náležitě osobně dožíral. Potřeba schválení zástupce pro pobočný závod jeví se zvlášť nutnou, jsou-li v něm vedle pomocníků zaměstnávání též učedníci. Možnost zřízení jednoho náměstka pro více pobočných závodů byla míněna jediné tam, kde živnost tvoří jeden nedělitelný celek a nikoliv, kde tvoří samostatné skupiny, jak tomu jest při živnosti stavitelské, kde vzhledem ku povaze této živnosti, vyžadující osobního dozoru osoby zodpovědné, nevyhnutelně jest zapotřebí zvláštní místní zodpovědnosti. Z uvedených

důvodů jest nemyslitelné, aby pro tolik pobočných závodů živnosti stavitelské, rozložených po různých odlehlých místech celé republiky, stačil jediný zodpovědný zástupce. Právě při neštěstích na stavbách tamní firmy se přihodivších se nejlépe ukázalo, jak nutně místní zodpovědnosti pro tuto živnost jest zapotřebí.

O stížnostech uvážil nss toto:

Na sporu je otázka, mohl-li žal. úřad právem vázati schválení ke zřízení vedlejších závodů stěžující si firmy na podmínku, že firma, která má způsobilého náměstka v hlavním závodě v P., ustanoví pro uvedené vedlejší závody zvláštní náměstky ve smyslu § 55 živn. ř.

Žal. úřad zodpovídá otázku tu kladně v podstatě v úvaze, že povaha stavitelské živnosti vyžaduje osobního dozoru zodpovědné osoby a že proto nutno trvati při vedlejších závodech, při nichž pro jejich vzdálenost od hlavního závodu a vzhledem k poměrům komunikačním i místním je nemožno, aby oprávněný stavitel, resp. zástupce, zřízený právnickou osobou pro hlavní závod, vedlejší závod osobně technicky vedl, na tom, aby měly způsobilého náměstka. Stížnosti hájí naproti tomu stanovisko, že v živn. řádu není předpisu, o který by bylo lze opřítí předestlaný názor nař. rozhodnutí, a dovozují, poukazující na nedělitelnost živn. oprávnění, že oprávněný živnostník-stavitel, ať osoba fysická či právnická, není po zákonu povinen při zřizování pobočního závodu oznamovati živn. úřadu způsobilého náměstka. Soud uznal stížnosti důvodnými.

Podle § 40 živn. řádu sluší rozuměti vedlejším závodem stálé místo provozovací, které jest ve spojení s hlavním závodem, sledujíc a podporujíc jeho živnostenské účely a to způsobem, který je mimo rámec oněch úkonů, ke kterým je živnostník oprávněn již na základě provozu své živnosti (hlavního závodu) i mimo její sídlo (§ 41 a § 59 živn. ř.). (Srov. Boh. A 7526/28, 10.604/33, 10.513/33, 11.529/34 a j.). Právo zřídit a provozovati vedlejší závod není tedy sice obsaženo již v oprávnění provozovati hlavní závod a musí si živnostník oprávnění ke zřízení vedlejšího závodu opatřiti podle 2. odst. § 40 živn. ř. při živnostech svobodných a řemeslných ohlášením, resp. schválením příslušného živn. úřadu. Přes to je existence vedlejšího závodu do té míry závislou na trvání závodu hlavního, že zánikem tohoto přestává existence jeho (srov. Budw. 8467 A). Z toho plyne, že je zřízení vedlejšího závodu svou podstatou výronem osobního práva živnostníkovy, které podléhá jen omezením, jež jsou v zákoně přesně vymezena. V tom směru určuje 3. odst. § 40 živn. ř., že lze zapověděti straně zřízení vedlejšího závodu a tedy při koncesovaných živnostech odepřítí udělení schválení, překážejí-li zřízení vedlejšího závodu takové okolnosti, které podle tohoto zákona nedopouštějí, aby vydán byl živn. list (§ 13) nebo dána byla koncese (§ 22). Podle toho pokládá zákon za překážku nároku živnostníkovy, aby mu bylo uděleno schválení ke zřízení vedlejšího závodu při živnostech koncesovaných, toliko nedostatek oněch předpokladů, o nichž je řeč v § 22 živn. ř. V tomto se stanoví, že kdo chce provozovati živnost, k níž je zapotřebí koncese, má žádati za koncesi a prokázati, čeho k tomu podle zákona se vyhledává. Po osobní stránce vyhledává pak živn. řád pro nastoupení živnosti koncesované u některých živností, k nimž patří

podle §§ 15 č. 6 a 23 odst. 2 živn. ř. ve spojení s § 9 a § 20 zák. č. 193/1893 ř. z. živnost stavitelská, vedle všeobecných náležitostí ještě zvláštní způsobilost, kterou podle § 3 živn. ř. musí prokázat při právnických osobách, pokud jsou živn. řádem připuštěny k provozování živnosti, jejich náměstek.

Z toho vysvítá, že lze posuzovati přípustnost zřízení vedlejšího závodu oprávněným živnostníkem-koncesionářem s hlediska osobních náležitostí toliko podle příslušných předpisů živn. řádu a zákonů jej doplňujících a že pro jakékoli rozšiřování povinností jeho v tom směru není podkladu v platném právu. Způsobilost určitého subjektu, ať fyzické, ať právnické osoby, k otevření a provozování vedlejšího závodu řídí se podle nabyté způsobilosti jeho k provozu závodu hlavního.

Z ustanovení živn. řádu nelze tedy dovoditi, že by podmínkou pro schválení zřízení vedlejšího závodu ve smyslu § 40 odst. 3 cit. zák. bylo ustanovení způsobilého náměstka. Požadavek ten nelze v nedostatku pozitivní normy právně zdůvodniti ani úvahou čerpanou z povahy té které živnosti a potřebou, resp. možností osobního dozoru při jejím provozu. V tom směru nelze nic vyvoditi ani ze skutečnosti, že podle živn. řádu musí každé živn. oprávnění býti provozováno osobně nebo způsobilým zástupcem, resp. pachtýřem a že, nemůže-li či nechce-li majitel živnosti provozovati ji osobně, musí si opatřiti způsobilého zástupce. Neboť porušení těchto předpisů stíhá živn. řád svými policejně-trestními předpisy, kterých již pro jejich povahu nelze se dovolati při řešení otázky, jakým podmínkám musí živnostník vyhověti, chce-li zříditi a provozovati vedlejší závod.

Právě tak má se věc u náměstka, který právnickou osobu při provozu její živnosti reprezentuje vůči živn. úřadu jako nositel práv a povinností plynoucích ze živn. oprávnění uděleného reprezentované osobě. Odůvodnil-li tedy žal. úřad své výroky o požadavku ustanovení způsobilého náměstka pro vedlejší závody v K. a Ž. předeslanou úvahou o nemožnosti osobně-technického vedení těchto vedlejších závodů schváleným náměstkem pro hlavní závod, nemá jeho stanovisko opory v platném právu. Leč nař. výroky neobstojí po právu ani pokud poukazují na to, že ve vedlejších závodech jsou zaměstnávání i učedníci, a že z tohoto důvodu je nutno, aby stál v čele jejich zvláštní způsobilý náměstek. Otázka zaměstnávání učňů a dohledu k nim je upravena zcela samostatně v VI. hlavě (§§ 97—104 e) živn. řádu. V ustanoveních této hlavy nelze však naléztí předpisu, který by opravňoval živn. úřad, aby schválení ke zřízení vedlejšího závodu činil závislým v zájmu ochrany práv učedníků na ustanovení způsobilého náměstka. O dodržování předpisů těch, jmenovitě s hlediska řádného učení, je v živn. řádě postaráno jiným způsobem (srov. §§ 98, 133 a 133 a).

Podle toho tedy nebyl žal. úřad oprávněn vázati schválení ke zřízení vedlejších závodů stěžující si firmy podmínkou, že firma ustanoví způsobilé náměstky, naopak firma tu učinila své zákonné povinnosti zadost, když zažádala za schválení těchto vedlejších závodů a žádných zvláštních náměstků při tom neustanovila. Poněvadž žal. úřad zaujal stanovisko opačné a tedy nesprávné, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss pro nezákonnost.